

αλλά προχωρούν σε βάθος και γοητεύουν και με τη γλωσσική διατύπωση και την ενορχήστρωση των ιδεών. Τέτοια είναι π.χ. το άρθρο για τις «Πτυχές του τραγικού στη δραματολογία του Παύλου Μάτεσι», που αποτελεί, πιστεύω, την πρώτη πρισματική εμπάθυνση στον αρχετυπικό και υπέρλογο κόσμο του συγγραφέα, που αντιστέκεται σε ορθολογιστικές προσεγγίσεις και του οποίου η ποιητική ουσία δεν αποκαλύπτεται στην τρέχουσα θεατρική και λογοτεχνική κριτική. Εδώ χρειάζονται γνώσεις και ευαισθησίες, ανοιχτό μυαλό και καρδιά. Στην αναμέτρηση με τέτοια φαινόμενα και τέτοια μεγέθη ο συγγρ. αποδεικνύει, πως έχει διανύσει το δρόμο από τη διανόηση στην κατανόηση και βρίσκεται πάλι στο δρόμο προς τα εκεί, περπατώντας στη λεπτή κόψη ανάμεσα σε επιστήμη και τέχνη.

ΒΑΛΤΕΡ ΠΟΥΧΝΕΡ

En Bólw. Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση Δήμου Βόλου, αρ. 2, Καλοκαίρι 2001, αφιέρωμα: Τα θεατρικά του Βόλου. Μαζί CD με ηχητικά ντοκουμέντα από θεατρικές παραγωγές, σελ. 121 (4^ο), πολλές εικ., ISSN 1108-9393.

Τετράδια Νεοελληνικής Φιλολογίας. Περιοδική έκδοση επιστημονικού προβληματισμού, τεύχος 4, Φεβρουάριος 2002, σελ. 61.

Συνήθως δεν συνηθίζεται να παρουσιάζονται σε βιβλιοκρισίες και άρθρα περιοδικών, αλλά μπορεί να γίνει μια εξαίρεση αν πρόκειται για αφιερώματα ολόκληρα. Παρουσιάζω εδώ δύο συμπαθητικές περιπτώσεις, τελείως διαφορετικές μεταξύ τους. Το περιοδικό του Βόλου είναι ένα σχετικά πολυτελές εικονογραφημένο περιοδικό αρκετά μεγάλης κυκλοφορίας, που απευθύνεται στον πολύ κόσμο, αλλά έχει και μορφωτικό περιεχόμενο. Το εκδίδει ο Δήμος Βόλου. Στο δεύτερο τεύχος υπάρχει ένα αφιέρωμα για το θέατρο του Βόλου, που καλύπτει τις σελ. 11-74 και έχει τυπωθεί σε διαφορετικό χαρτί. Περιέχει τα εξής άρθρα: της Ε. Φεσσά-Εμμανουήλ «Τα πρώτα θέατρα του Βόλου» (σ. 12 εξ.), του Χρ. Φώτου, «Δημοτικό θέατρο Βόλου. Ιστορία, παραστάσεις, θεατρική παραγωγή κατά την πρώτη περίοδο λειτουργίας του 1897-1940» (σ. 16 εξ.), του Γ. Μουρογιάννη, «Θεατρικά σχήματα στο Βόλο 1922-1974» (σ. 22 εξ.), του Θ. Κ. Παπαθωμάδη, «Στο αρχαίο θέατρο Δημητριάδας» (σ. 25 εξ.), του Γ. Παναγιώτου, «Παραστάσεις αρχαίου δράματος στο Βόλο» (σ. 28 εξ.), αρχίζοντας από τις αρχές του αιώνα, του Σπ. Βραχωρίτη, «Θεατρική Λέσχη Βόλου 1976-1992. Το Χρονικό μιας Προαναγγελθείσας Έξωσης» (σ. 32 εξ.), της Α. Τσολάκη, «Πάνος Τσολάκης. Η προσωπικότητα και η δράση του αρχιτέκτονα του σύγχρονου Δημοτικού Θεάτρου» (σ. 36 εξ.), της Α. Κονιδόρου, «ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Βόλου. Σκέψεις και διαπιστώσεις» (σ. 42 εξ.), του Κ. Νταλιάνη, «Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο» (σ. 44 εξ.), ένα παραστασιολόγιο, του Δημ. Μαραγκόπουλου, «Το Μουσικό Θέατρο» (σ. 50 εξ.), του Α. Καραλή, «Το Εργαστήρι του Καλλιτεχνικού Οργανισμού» (σ. 54 εξ.), του Δημ. Δακτυλά, «Το Ερασιτεχνικό Εργαστήρι του ΔΗ. ΠΕ. ΘΕ. Βόλου» (σ. 56 εξ.), της Ι. Τουλούπη, «Ανεξάρτητες θεατρικές ομάδες της περιοχής του Βόλου» (σ. 58 εξ.), του Χρ. Ζελίστα, «Έκφραση θέατρο ζοή!» (σ. 64), της Π. Βασιλείου «Το θέατρο στο Δημοτικό Σχολείο» (σ. 65 εξ.), της Παπαϊωάννου, «Το θέατρο στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση» (σ. 68 εξ.), του Κ. Δρυγιανάκη, «Θέατρο στο Βόλο: η δισκογραφία» (σ.

72 εξ.). Δηλαδή μια συστηματική απογραφή. Κάθε άρθρο συνοδεύεται από πλούσια και εντυπωσιακή εικονογράφηση. Το αφιέρωμα συνοδεύεται και από ένα CD: «Τα θεατρικά του Βόλου: Ηχητικά ντοκουμέντα 1993-2001». Όμως τα θεατρικά δεν σταματούν εδώ: στο τμήμα «Θέατρο & Εικαστικά» υπάρχει εκτενές reportage της Χρ. Δραντάκη για την έκθεση «Έλληνες σκηνογράφοι - ενδυματολόγοι και αρχαίο δράμα», που φιλοξενήθηκε το Σεπτέμβριο του 2001 στο Κέντρο Τέχνης Τζιόρτζιο Ντε Κίρικο, που είχε δημιουργήσει το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών υπό την καθοδήγηση της κυρίας Φεσσά-Εμμανουήλ (σσ. 82-91) με πολύ ωραίες φωτογραφίες. Υπάρχει και άρθρο για το θέατρο της Απω Ασίας, του Κ. Δρυγιαννάκη (σσ. 92-99).

Η άλλη δημοσίευση δεν διαθέτει πολυτέλεια, αλλά διακρίνεται από τη φιλότιμη προσπάθεια της επιστημονικότητας. Το περιοδικό εκδίδεται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τομέα Νεοελληνικής Φιλολογίας του Φιλολογικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών κι αφιερώνεται αυτή τη φορά στο νεοελληνικό θέατρο. Οι εργασίες καθρεφτίζουν τη θεματολογία μεταπτυχιακών σεμιναρίων του Σπ. Α. Ευαγγελάτου και του Γ. Πεφάνη. Η πρώτη εργασία, του Γιάννη Γαλαίου, προχωρεί μια παλαιότερη εργασία μου, που εξετάζει τα αποσιωπητικά στα θεατρικά έργα του Ιακ. Καμπανέλλη: «Ο ποσοτικός και ποιοτικός ρόλος των αποσιωπητικών στο θεατρικό έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη» (σσ. 5-11), με στατιστικά στοιχεία και λειτουργικές παρατηρήσεις για το περίεργο αυτό ορθογραφικό φαινόμενο, η δεύτερη εργασία, του Δημήτρη Παπαγεωργάκου, αποτελεί μια δραματουργική ανάλυση: «Αλεξάνδρου Κοτζιά, *Ενοικιάζεται δωμάτιον μετ' επίπλων*. Από την ποιητική του μικροαστού στην ποιητική του αρνητικού ήρωα» (σσ. 12-23). Η Αθηνά Κοβάνη παρακολουθεί τις διαλεκτολογικές επιδόσεις της ελληνικής κωμωδίας του 19^{ου} αιώνα: «Γλωσσική μορφή και ιδεολογικές προεκτάσεις στη νεοελληνική κωμωδία του 19^{ου} αιώνα (1801-1865). (Συμβολή στη μελέτη της γλώσσας του νεοελληνικού θεάτρου του 19^{ου} αι.)» (σσ. 24-47). Κρίμα που συνέπεσε χρονικά με τη δική μου μονογραφία: *Γλωσσική σάτιρα στην ελληνική κωμωδία του 19^{ου} αιώνα. Γλωσσοκεντρικές στρατηγικές από τα «Κορακιστικά» στον Καραγιοσή, Αθήνα 2001*. Το τεύχος κλείνει με μια μελέτη της Π. Μ. Χατζηγεωργίου, «Torquato Tasso, *Aminia*: η ελληνική μετάφραση του έργου» (σσ. 48-57), που δίνει δείγματα μιας μετάφρασης στα ελληνικά του γνωστού βουκολικού δράματος στα περιθώρια της προετοιμασίας της κριτικής έκδοσης της ελληνικής διασκευής από το Γεώργιο Μόρμωρη το 1745, που ετοιμάζει ο Σπ. Α. Ευαγγελάτος. Στο τέλος του τεύχους βρίσκεται ένας χρήσιμος κατάλογος των τίτλων μεταπτυχιακών εργασιών, που έχουν δοθεί από τον Οκτ. του 1998 ως το Φεβρ. του 2001 από τους καθηγητές του Τομέα Νεοελληνικής Φιλολογίας.

ΒΑΛΤΕΡ ΠΟΥΧΝΕΡ

Θρήνος εις τα Πάθη και την Σταύρωσιν του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού, ποιηθείς παρά του ευγενεστάτου άρχοντος κυρού Μαρίνου του Φαλιέρου. Κριτική Έκδοση Wim F. Bakker – Arnold F. Van Gemert, Ηράκλειον, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2002, σελ. xl+238, 28 εικ. ISBN 960-524-149-8.

Μετά την παραδειγματική έκδοση της «Θυσίας του Αβραάμ», που έθεσε νέα standards στην εκδοτική της κρητικής λογοτεχνίας, χωρίς ωστόσο να λύσει τα παλαιά ζητήματα της πατρότητας και της χρονολόγησης, οι δύο Ολλανδοί νεοελληνιστές καταπιάστηκαν με το